

ELŐFIZETÉS

HATÁRIDŐ:

Egy évre 24 hónap.
Egy hónap 2 hónap.

VÉDELME:

Egy évre 24 hónap.
Egy hónap 2 hónap.

KIDOLGOZÁS:

Általános postai sorozat, 20 fillér.
Minden kötet ára 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és szomszédai egyesült
újságírók egyesületének
telephelyén.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. részére.
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, november 26.

San-Martinonál öt órás közeli harcban
visszavertük az olaszokat.

(Szakadatlan támadás a görzi hídfő ellen. — 16.000 szerb fogoly Mitrovicában és Prisztinában.)

Budapest, november 25. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A Vipbach torkolata és San Martino közt folyó elkeseredett harcok egész nap és éjjel is tartottak. Az ellenség a Monte San Michele-től északra szakadatlanul támadott és pedig nagy haderővel; több ízben benyomult árkaikba, de minden esetben végül egy öt órán át tartó közeli harcban újra kiűzték a derék hetes és huszonhetes számú alpes vidéki gyalogezredet. Az olaszoknak egy Monte San Michele ellen intézett támadása az összes eddigiekhez hasonlóan megüszöl. San Martinon is egész nap ingadozó szerencsével folyt a harc, míg végre kipróbált honvédek késő este hadállásainkat itt is teljesen visszahódították és megtartották. A görzi hídfő, a város déli része és Savogna és Rupa községek heves tűzérési tűz alatt álltak. Az ellenség több zászlóalja támadott Oslavianál, de visszavertük őket és két századot megsemmisítettünk. Két repülő bombát dob-
tak Tolmezzora.

Délkeleti hadszíntér:

A montenegróiakat Focától keletre is visszavertük. Sjenicától délnyugatra átléptük a montenegrói határt. Mitrovica tegnap jelentett bevételével alkalmával a cs. és kir. csapatok tízezer szerbet fogtak el, hat mozsarat és tizenkét tábori ágyut, számos fegyvert, mindentéle lőszert, hót mozdonyt, százharminc vasuti kocsit és sok egyéb hadiszert zsákmányoltak. Egy osztrák-magyar hadoszlop Mitrovicán túl előnyomulva elérte Vucitín vidékét. Odább délre a német és bolgár csapatok a Sitnicán készülnek átkelni. A Prisztina körül harokban hatezernegyszáz szerbet fogtak el és hat szerb löveget zsákmányoltak. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Ministerelnökség sajtóosztálya)

Tizenhétézernegyszáz fogoly, huszonöt ágyu,
a mitrovica-prisztinai zsákmány.

Berlin, november 25. (Hivatalos.)

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Semmi jelentős esemény nem történt.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoporthja.

Bersemünde szilárdan birtokunkban van. A foglyok száma kilenc tízezer és hatszázötven főnyi legénységre, a zsákmány pedig három géppuskára emelkedett.

Lipót bajor herceg tábornagy és Linsingen tábornok hadcsoporthjai.

A helyzet változatlan.

Balkán hadszíntér:

Mitrovicánál a Kövess hadsereg, mintegy tízezer szerbet elfogott és tizenkilenc ágyut zsákmányolt. Prisztina körül és Sitnica mentén folyt harokban hatezernegyszáz fogoly és hat ágyu jutott kezünkbe. Hadiszerekben és készletekben is tekintélyes zsákmányt ejtettünk. Legfelsőbb hadvezetőség. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

Tíz napi harccal

foglalták el Prisztinát.

Szófia, november 25. A főhadiszállás jelenti a november huszonharmadiki hadműveletekről: Prisztina körül tíz nap óta heves harcok foly-

tak. Hadseregünk északkelet és dél felől ma végleg körülkerítette a szerbeket. Az ellenség legnagyobb erőfeszítéssel igyekezett a várost megtartani, de nem volt képes előnyomulá-
sunkkal szemben ellentállást kitéjteni és az utolsó állásaiból is kiszorítottuk, úgy, hogy kénytelen volt nyugat felé vissza vonulni. Délután fél három órakor egy lovasezred az északi front csapataitól és a szomszédos német hadoszlop osztagaitól kísérve elsőnek bevonult a városba. A foglyok számát még nem állapították meg. A hadrakelt sereg vezérkarától. (Ministerelnökség sajtóosztálya.)

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Budapest. A sajtóhadiszállásról jelentik: A rigómezei több napos harcok eredménye a foglyok számát illetőleg túlszárnyalja az eddigi sikereket. Az ellenség ellenállása csak az, célozza, hogy Rigómezéről minél több hadiszert biztonságba hozzanak. Mitrovicánál a nagyszebeni 81-es ezred zászlóaljparancsnoka tünt ki, aki saját felelősségére előnyomult és az ellenséget megakadályozta abban, hogy a hadiszert biztonságba hozza. A szerbek most már csak azt kísérlik meg, hogy a prizrendi utat fedezzék, de csapataink üldözik őket. Mitrovicai csapataink is újból előrehaladtak és a Cicavica planinánál hátráló szerbeket támadják. Igaz, csak tizenkét órai kocsit van, de az ut olyan rossz, hogy a felét csak lépésben lehet leküzdeni.

Pétervár. Az orosz vezérkar jelentése beismeri, hogy a németek Rigánál Berzemünde majort megszállták. Ellentámadással állítólag visszavetették őket.

Konstantinápoly. Az Ikdám arról értesül, hogy Németország és Törökország között a kereskedelmi szerződés megkötéséről a tárgyalások megindultak.

Berlin. Egy elfogott orosz tisztnél hadseregszolgálatot találtak, amely a cárnak Nikolajevicshez intézett sürgönyét tartalmazza. A cári szigorú intézkedéseket követel annak megszüntetésére, hogy az orosz katonák ok nélkül mindent feldulnak, a lakossággal kegyetlenkednek és a rabok és fosztogatók legszigorubb megbüntetését követeli.

Kormányrendelet alakosság élelmiszer-ellátásáról

(Az árdrágító visszaélések ellen.)

Az Aradi Közlöny tudósításai.

Arad, november 25.

A kormány ma kiadott rendelettel a belügyminiszter és a belügyminiszter utján a közgazdasági hatóságokra bízta, hogy kivétel nélkül intézkedésekkel biztosítsa a lakosság élelmiszer-ellátását a lakosság élelmiszer-ellátásának. Felelősség esetén a belügyminiszter és a közgazdasági hatóságok intézkedéseit a belügyminiszter bármikor felülvizsgálhatja, megváltoztathatja, hatályon kívül helyezheti.

(Készletek bejelentése.)

A közgazdasági hatóság, vagyis a belügyminiszter, vagy felhatalmazása alapján az alábbi okok közgazdasági hatóság élelmiszer-ellátási cikkei tekintetében a minisztérium által egyes cikkekre vonatkozólag tett külön rendelkezések érintése nélkül, megfelelő határidő kitűzésével a saját hatósága területén levő készletek birtokosait arra kötelezheti, hogy akár saját, akár idegen helyiségben őrzött készleteiket a hatóságnál bejelentik. Aki a készletet más részére tartja őrizetben arra is kötelezhető, hogy megnevezze azt a személyt, akit a készlet illet. A bejelentést a közgazdasági hatóság egy vagy több cikkre rendelheti el. A hatóságnak vagy megbízottjának jogában áll a bejelentésre kötelezettnek készleteit, raktárait és üzleti könyveit megvizsgálni.

(Az árakra vonatkozó intézkedések.)

Az élelmiszer-ellátási cikkei árusítói kötelezettségüknek a belügyminiszter által megjelölt élelmiszer-ellátási cikkekre ártérvények. A közgazdasági hatóság ezenfelül arra kötelezheti az árusítókat, hogy meghatározott élelmiszer-ellátási cikkeket a közvetlen fogyasztás céljait szolgáló (kiskereskedelmi) forgalomban követelt áraknak hatóságilag láttamozott jegyzékét árusító üzleti helyiségeikben szembeállítsanak és a vevők részéről olvasható módon kifüggesztik. A hatóság köteles az olyan jegyzék láttamozását megtagadni, amelyben az egyes élelmiszer-ellátási cikkei ára hatóságilag megállapított legmagasabb árnál magasabb összeggel, vagy ha a legmagasabb ár megállapítva nincs, a forgalmi árnál aránytalanul magasabb összeggel van feltüntetve.

A közgazdasági hatóság egyes élelmiszer-ellátási cikkekre vonatkozólag megállapíthatja a kizárólagos legmagasabb mennyiséget és a vásárlási jogosultságot megfelelő hatósági igazolástól vagy más feltételtől teheti függővé.

(Gondoskodás a lakosság élelmiszer-ellátásáról.)

Az a hatóság, amelynek területén a lakosság valamely élelmiszer-ellátási cikkel való ellátása nincs biztosítva, a belügyminiszternek felhatalmazását kérheti ahhoz, hogy a lakosság (város) a hiányzó cikkeket a szükséges mennyiségben való beszerzését és forgalomba hozatalát megtegye maga biztosítsa, akár közvetlenül maga, akár ezzel külön megbízott vállalkozó útján.

A közgazdasági hatóság a közlekedés előszerű biztosítása végett meghatározott élelmiszer-ellátási cikkeket forgalmazásának közvetítését szabályozhatja, különösen olyan egyéneket, akik ily cikkeket forgalomba hozatalával iparszerűleg addig nem foglalkoztak, vagy szabályszerű ipari

jogosultság nélkül vagy nem hivatászerűen foglalkoztak, abból kizárhat vagy rájuk nézve azt előzetes hatósági engedélytől tehető függővé; azokat, akik a hatóság rendelkezésének nem felelnek meg, az illető cikk forgalomba hozatalától eltilthatja. A hatóság ezt a tilalmat bármikor visszavonhatja.

A belügyminiszter — a kereskedelemügyi miniszterrel egyetértve — az élelmiszer-ellátási cikkeket előállításával vagy forgalomba hozatalával foglalkozó üzemek tulajdonosait arra kötelezheti, hogy üzemüket további rendelkezésig folytassák.

(A többlet átengedése.)

A közgazdasági hatóság a termelőt, kiskereskedőt és bármely más személyt, akinek a hatóság megállapítása szerint valamely élelmiszer-ellátási cikkből a saját házi és gazdasági szükségletét meghaladó készlete van, arra kötelezheti, hogy készletének a saját szükségletét meghaladó részét a hatóság utasítása szerint a hatóság részére, vagy az általa megjelölt természetes vagy jogi személy részére készletértékesítésért átengedje (hatósági igénybevétel, rekvizíció). A saját házi és gazdasági szükségleteire visszatérhető mennyiséget, az összes körülmények méltányos figyelembevételével, az igénybevétel elrendelő hatóság állapítja meg.

(Büntető rendelkezések.)

Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el a két hónapig terjedhető elzárással és határozott koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. aki élelmiszer-ellátási cikkeket a hatóságilag megszabott legmagasabb áron felül, vagy hatóságilag megszabott legmagasabb ár hiányában — a piaci helyzetre való tekintettel — aránytalanul magas áron hoz forgalomba;

2. aki ártérvények céljából élelmiszer-ellátási cikkeket anélkül, hogy annak forgalomba hozatalával hivatászerűleg vagy hivatásból foglalkozna, vagy annak forgalomba hozatala céljából való megszerzésére hatósági engedélyt nyert volna, saját házi és gazdasági vagy üzemi szükségletét aránytalanul meghaladó mennyiségben beszerzi, vagy a hatóság rendelkezése ellenére a forgalomból visszavont;

3. aki élelmiszer-ellátási cikkeket előállítására (termelésére) vagy forgalomba hozatalára szolgáló üzemét a hatóság rendelkezése ellenére a viszonyokban rejlő kényesség nélkül megszünteti vagy korlátozza;

4. aki forgalomba hozatal végett előállított (termelt) élelmiszer-ellátási cikkeket illető indok nélkül szándékosan megsemmisít, értékében lényegesen csökkent, használhatatlanná tesz, rendeltetésétől lényegesen eltérő célra használ fel, alkítja vagy változtatja át;

5. aki részt vesz oly összebeszélésben vagy egyesülésben, amelynek célja a felsorolt cselekmények valamelyike.

(A piaci árak szabályozása.)

Ha a cselekmény súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő:

Aki avérből, hogy a vásárra (piacon) kerülő élelmiszer-ellátási cikkeket mennyiségét csökkentse és ezzel az árakat drágítsa, más módon arról vagy visszavont attól, hogy élelmiszer-ellátási cikkeket a vásárra (piacon) vigye vagy ott áruba bocsássa; az az árus, aki a piacra élelmiszer-ellátási cikkeket szállító eladót a piacra érkezése előtt feltartóztatja és tőle a élelmiszer-ellátási cikkeket megveszi. Az az árus, aki a piacra hozott élelmiszer-ellátási cikkeket a vásár idején kezdete előtt ott eladja vagy

megveszi; aki másokat álhírek terjesztésével vagy egyéb módon félrevezetett avérből, hogy ezáltal az élelmiszer-ellátási cikkei árának drágulását idézze elő.

A 16. §-ba ütköző kihágások esetében, ha az ítélet nyilvánosságra hozatala közérdekből kívánatos, a rendőri büntető bíróság elrendelheti az ítélet rendelkező részének, súlyosabb esetekben az ítélet indokaival együtt, az elítélt költségén az elkövetés helyén megjelenő vagy ott elterjedt valamely időszakos lapban való egyszeri közzétételét és esetleg annak az elkövetés helyén való nyilvános kifüggesztését.

A rendelet a mai napon életbe lépett.

Öngyilkosság villamos árammal.

Az Aradi Közlöny tudósításai.

Arad, november 26

A villamos áram, melynek legnagyobb technikai csodáinkat köszönhetjük, amelynek áldásait mindennapi életünkben lépésnyomon élvezhetjük, sok szerencsétlenségnek lett már okozója. A statisztika igen sok olyan esetről számol be, melyben a villamos áram véletlen baleseteknek volt okozója, vagy öntudatosan előkészített öngyilkosságoknak eszköze.

Rövid idővel ezelőtt Kolozsvár város területének egy részén a világító áramszolgáltatás birtelen megszűnt. A Ganz-gyár intézősége a zavart rövidesen megszüntette, egyben kiküldte embereit a szavar okának felkutatására céljából.

Ezek azonban eredménytelenül jártak. Másnap reggel fedezték fel a szavar okát az országuton járó emberek, akik egy fiatalember holttestére akadtak a villamos áram fővezetéke alatt, hozzávalóan benőtt helyen. Az elhalt jobbkezére sodrony volt rácsavarva, amely egy szabad vezérsírt erősített ködaráb segítségével a fővezető sodronyra volt felfedve.

Később kiderült, hogy az öngyilkosság történt. A meztelen testén, a ruha miatt egy sodrony volt körülcavarva, amelynek egyik vége a fővezető fűzése helyén, a másik a kabátján egyik ujján volt kibújtva.

A nyakszírt és a sarkakat nagyfokú szennyesedés mutatkozott. A sodronnyal való érintés és mentén szabályosan egyforma, kerek, szürkésbarna foltok mutatkoztak, amelyek nagy részük közepén láthatóan nagyvágú, sötétebb árnyú, csillag alakú hámrpedés tűnt fel. Ezek a foltok nyilvánvalóan villamos szikrák átugrása következtében keletkeztek.

Hasonló foltokat találtak néhány hónappal ezelőtt egy szerencsétlenül járt leánynak holttestén. A szerencsétlenség úgy történt, hogy hálóbontás alkalmával lezsedt telefondrót jutott érintkezésbe a világítóáram vezetőjével és a gyermek játéka közben a lezsedt dróttelkeresbe került.

Egy harmadik esetben fogadásból fogta meg a vezetéket egy fiatalember. Holttestén szintén mutatkoztak apró foltok.

Egy negyedik esetben csak a végtagoknak pehelyszőreinek mutatkozott itt-ott perzselődés. A szerencsétlenség ebben az esetben úgy történt, hogy egy téglagyárba szállított lokomobil kényszerűen vége jutott érintkezésbe a főáram vezetőjével és az áram a kémény falának közvetítésével jutott annak az embernek a testébe, aki a kémény végét emelte.

Egy másik esetben egy 17 éves fiút ölt meg a villamos áram.

Sok olyan esetről emlékezik meg az idevágó statisztika, mikor a villamos áram okozta halál tüdőrákban következett be. Ezen esetekben az áramot a test a rendszerint intenzívebben vezethette, mert nedves volt. Ilyen körülmények között fokozott gondossággal kell óvakodni a villamos vezetékek érintésétől.

A bolgár haderő az angol-francia fronton támad

(Az entente-csapatok veszedelme. — Határozatlan a szaloniki haditanács.)

Távirati tudósítás.

Berlin—Szófia—Genf, nov. 25.

Francia lapok szerint a szaloniki entente-csapatok hadvezetősége kihirdette, hogy Bulgária most teljes hadseregét az angol-francia front ellen koncentrálna. A bolgárok által eddig megszállott állásokat osztrák-magyar csapatok vették át.

A szerb csapatok átcsoportosítása.

Szaloniki, november 25. Négy szállítóhajó csapatokkal tegnap ideérkezett. Ot más hajó municióval, repülőgépekkel és automobillal utban van. A szerb hadsereg részére Monasztirba nagymennyiségű munició és ágyú szállítását megkezdtek. Az albániai szerb erők egy részét a Kacsanik-szorost védő szerb sereg megerősítésére vitték. A bolgárokat, akik az északkeleti fronton nagy átkarolási kísérletet tesznek, tegnapelőtt harmadszor visszavetették.

Páris, november 25. A szerb kormány egyik tagja kijelentette a Petit Journal szaloniki tudósítója előtt, hogy Szerbia ismét offenzívába szándékozik lépni, mihamarabb a francia-angol csapatok Makedoniában elég erősek lesznek. Asquith miniszterelnök táviratilag tudatta a szerb kormánnyal Anglia azon erős elhatározását, hogy az expedíciót tovább folytatja, Franciaország és Anglia a Balkánon meglepetéseket készít elő, amelyek nemsokára megvalósulnak. (??)

A szövetségesek előnyomulása Szaloniki felé lehetséges.

Lugano. A Stampa szerint az entente követeléseit a görögökkel szemben a következők: Görögország demobilizál és csapatait eltávolítja a határoktól; az entente-csapatok teljes akciószabadságot kapnak és a görögök kötelezettséget vállalnak arra, hogy a szerb csapatokat nem teyverzik le, ugyiszen arra is, hogy az entente csapatokat soha meg nem támadják. Az első kivételével a görög kormány ezeket a feltételeket elfogadni kész. A Corriere della Sera a híradáshoz hozzátűzi, hogy még a görög tesztelésnek sem lenne értéke, miután lehetőség áll tenn arra, hogy a német-, bolgár- és osztrák-magyar csapatok előnyomulnak Szaloniki felé.

Bolgár jelentés Prisztina elfoglalásáról.

Budapest. Panese Dorev budapesti bolgár főkonzul Radoszlavov miniszterelnöktől ma a következő táviratot kapta a november 28-iki hadműveletekről:

Prisztina körül tíz nap óta heves harcok folytak. Hadseregünk észak, kelet és dél felől végleg körülkerítette a szerbeket. Ellenségünk a legnagyobb erőfeszítéssel igyekezett a várost megtartani, de utolsó állásaikból is kiszorítottuk őket, amire nyugat felől visszavonultak. Délután fél három órákor egy lovasszerezdünk a szomszédos német hadosztály osztályától kísérve előként bevonult Prisztinába.

A szerb kormány futása.

Lugano, november 25. Olasz lapok a következő monasztiri és szaloniki híreket közlik: Bojovics szerb hadügyminiszter Szalonikiba érkezett, hogy Sarraill tábornokkal folkeresse a francia arcvonalat, ahol 50.000 franciát állítólag 80.000 bolgár hatalmas tűzérsséggel igen szorult helyzetbe hozott. A francia haderő, amelynek Demirkapu és a görög határ között való visszavonulása már megfontolás tárgyát képezi, esalódást érez amiatt, hogy a szerb hadsereg közreműködéséből semmit sem lát.

Ponovics szerb eszados elismeri, hogy a szerb hadsereg élelmezési utánpótlása elégtelen és késedelmes, mert sem mechanikai szállítási eszközök nincsenek, sem pedig igavonó állatok nem állnak rendelkezésére, mert takarmányhiány következtében uton-utfélen kidőlnek. A katonák módjára még kenyér híján és a kimerüléstől összeesnek. A Rigómezőn sok ezermekült táboroz, akik mégkegyérben is nagy hiányt szenvednek. A halandóság a menekültek és a sebesült katonák között orvos, gyógyszer és kórházak híján igen nagy. A szerb kormány és a négyeresszövetség követte Prizrenden át, ahonnan az utolsó szerb hadijelentés 22-ről van kelezve és a Kacsaniktól északra végbetemenő harcokról szól. Oehrida felé utban van, míg a diplomáciai kar többi része, a belga követtel együtt, Monasztir felé tart.

Szkuariba menekül a szerb kormány.

Lugano. A Corriere della Sera jelenti Párisból: A szerb kormány hivatalosan bejelentette megérkezését Szalonikiba. Az angol és orosz követek elhagyták a szerb kormány eddigi székhelyét és megérkeztek Monasztirba, a francia és olasz követek is utban vannak Monasztir felé. A Times azt jelenti Párisból, hogy hivatalos közlés szerint a szerb kormány Szkuariba utazik.

Montenegróiak vareségével.

Kopenhága, november 25. Az „Ågeboe Havas” cetinjei értesülése szerint a montenegrói sereg a szandzsakban a tulerének engedve, kénytelen volt visszavonulni. Az időjárás nagyon rossz, borzasztó vihar és hóvihar van, ami a hadműveleteket nagyon megnehezíti, mindamellett az egész montenegrói fronton nagyon élénk ágyuzás folyik.

Párisban illik a szerb vareségekről írni.

Genf, november 25. Párisból jelentik: A Le Journal című újság megjelenését négy napra felfüggesztette a hatóság. Ez azért történt, mert a Le Journal szerbiai tudósítójának jelentése alapján közölte, hogy a szerb főhadiszállás Prizrendből elmenekült és a szerb vezérkar most, több csoportra osztva, a hegyek között bujkál és az egyes csoportok között nincs meg az összeköttetés. A Journal híre Franciaországban nagy riadalmat keltett és ezért tiltották be a lap megjelenését.

Görögország teljesíti az entente követeléseit.

Athén. A görög kormány tegnap délután öt órákor adta át válaszáat az entente hatalmak jegyzékére. A válasz igen barátságos hangú és eleget tesz a kívánságoknak. Megadja valamennyi szükségesnek tartott biztosítékot.

London. A Reuter ügynökség jelenti Athénből: A szövetségesek csapataik biztonságát, a vasutak, táviróvonalak használatát illetőleg a görög kormány fenntartja magának, hogy a részleteket alaposan mérlegelhesse. Az entente azon kiáltására, hogy a királyságnak a szövetségesek által megszállott részeket később visszaadja és az okozott kárért megfelelő kártérítési összegeket fognak fizetni, meggyőzte a kormányt az entente-hatalmak barátságos szándékairól.

London. A Times jelenti: A szövetségesek nem kívánták Görögországtól semlegességének feladását.

A hosszuhaju férfi.

— Tizenegy éve jár női ruhában. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 25.

Ma délelőtt érdekes embert hoztak be az aradi főszolgabírószágra. A különös embert Görögokon tartóztatták le az ottani esendőrok. Tegnapelőtt Görögokon egy idősebbnek látszó nő vonta magára a közönséges figyelmét, aki különös megjelenésével és furcsa viselkedésével mindenkinek feltűnt. A esendőrok is hamarosan tudósítást szereztek a különös látogatóról és igazolásra szólították fel. A gyanús idegen elmondotta a esendőroknak, hogy Mocsai István a neve, harminchat éves és saját bevallása szerint már tizenegy éve, hogy nem tette le a női ruhát. A esendőrok ezután őrizetbe vették és ma behozták az aradi főszolgabírószágra.

Mocsai István itt elmondta, hogy anyját jött meglátogatni Aradmezébe. Azt állította, hogy apja főszolgabíró volt. De sikerült megállapítani, hogy egy régen elhunyt honvédtisztnek a fia. Elmondta még, hogy szülei a legjobb nevelésben részesítették. De már fiatal korában kalandor vágyai voltak és minden áron színes életrét kerest. Minthogy szülei ebbe nem adták beleegyezésüket, egy szép napon megszökött hazulról. Vándor életrészek társaságába került és bejárta az egész országot. Később rájöttek, hogy nőies hangja és modorai miatt nagyszerű nőimitátor válna belőle. Kiképzette magát, megtanult női hangon énekelni és évek óta kereszttől játszott nagyobb kabarékban is mint nőimitátor. Pár év előtt azonban elvesztette hangját és szerepéből lekiéregedett és ezután nyomorogni kezdett. De a női ruhát az évek hosszú során át már annyira megszokta, hogy nem tudta azt letenni.

Mikor a főszolgabírószágon azt mondták, hogy vegye le a női parókáját, azébonította haját és a hosszú fürtöket büszkén lobogtatta.

— Ezt nem vehetem le — mondotta — mert a saját hajam. Mióta felvettem a nőimitátor szerepét, azóta nem vágáltam le.

Majd kijelentette, hogy nem is érezné jól magát férfi ruhában. A főszolgabírószág, miután megállapította, hogy sem bejelentett lakása, sem foglalkozása nincs és miután balasszagyarmati illetőségű, holnap a kalandor életű Mocsai Istvánt elszállítják Balasszagyarmatra.

Anglia világuralma árnyékká süllyedt.

(Kimerül a brit óriás. — Visszavonul a Bagdad ellen indult sereg. — Segély-csapatok Angliának.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin—London, november 25

Anglia nem tud több hadsereget kiállítani.

Berlin. A Vossische Zeitung Amsterdamból arról értesül, hogy az utóbbi napokban a lordok gyűlésén az egyik lord kijelentette, hogy mindenki tudja Angliában, hogy Anglia nem tud több hadsereget kiállítani, hogy az angol pénzügyi erők gyengék, hogy az országnak egyes részei egészen elszegényednek, hogy a brit világuralom árnyékká süllyedt. Anglia sehasem volt oly veszélyben, mint most. Egy másik szónok azt mondta, hogyha a kormány becsületes akarna lenni, kijelentené, hogy rögtön békét akar kötni.

Bagdad előtt visszavonultak az angolok.

London. Az angol indiai hivatal közli: A brit csapatok heves harc után, amely hetlőn egész napon tartott, elfoglaltak a törökök átlását Ktesiphon mellett. Bagdadtól 18 mértérrelvire 800 foglyot ejtettek és sok teget és felszerelést zsákmányoltak. Az angolok 2000 halottat és sebesültet veszítettek. November 24-re virradóra a törökök ellentámadásait sikeresen visszaverték, de 24 én vízhány miatt mégis kénytelenek voltak a folyóhoz visszavonulni és három-négy mértérrelvire hátrálni.

Perzsia felől új veszedelem fenyegeti az angolokat.

Stockholm, november 25. Angol és francia jelentések igen vészesnek mondják a helyzetet Perzsiában a különösen a fővárosban: Teheránban. A perzsák német és török hírekből úgy értesültek, hogy India muzulmánjai föllázadtak, Bagdadban nagy német sereg gyűlézik és hogy a német csapatok indulása Perzsiába és Indiába már csak napok kérdése. A perzsa uralkodó és a kormány elhatározta, hogy nem mozdul Teheránból, noha tudomás van róla, hogy orosz haderő közeledik a perzsa fővároshoz. Németország perzsiai nagykövete visszatért Bagdadon át Teheránba. Benneültetkező álló nagy és jól felszerelt csapat vonult a német követ elé és kíséri be a perzsa fővárosba. A német követség épületét és a mellette levő házat, amelyben a török követség van elhelyezve, megerősítették és védelmi állapotba hozták. A két épületet, valamint a hozzátartozó szolgaházakat fegyveres csapatokkal töltötték meg, amelyek között igen sok a német és osztrák katona, akik a kaukázusi orosz fogságból megszöktek. A perzsa uralkodó — angol tudósítások szerint — még nem foglalt el határozott álláspontot. De hogy elhatározása a német érdekekre lesz kedvező, arra nézve több jel mutatkozik. A legfontosabb az, hogy a perzsa posta és távirat szolgálatából egyszerre elbocsátották az egész belga személyzetet, amelyet csupa némettel pótoltak. Ugyanez annak idején, amikor a perzsa postát gúnyázták, a belga mintát vették alapul és belga embereket vitték Perzsiába. Most, hogy

eltávolították őket, mindannyian megkapták az egész szerződés idejére szóló fizetésüket, hogy ne váljanak Perzsiát távolról sem a semlegesség megértésével.

Konstantinápolyt előrik a németek.

Rotterdam. Joffre generalissimus Salvatella spanyol képviselőnek a helyszínről a következőket jelentette ki:

Rendkívül minden elhamarkodás nélkül előrehaladunk. Takarékoskodunk a francia vérrel. A balkáni helyzet a szövetségesek nyugati frontját nem érinti. Természetes, hogy Németországunk előbb kell elérni Konstantinápolyt, mint az antantnak, mert a németeknek kell a látványos győzelem, hogy a német követségemélyt felvidítsák, a németek tudják, hogy a döntés nevezetesen lesz.

Várra építik a Suez-csatorna mentét.

Amsterdam. Santanderből, az ismert spanyol kikötőből ideérkezett hajóskapitány elmondja, hogy a Suez-csatornánál az angolok nagy katonai előkészületeket tesznek és eddig hatvan ezer egyiptomi katonát koncentráltak. Az egész csatorna olyan, mint egyetlen hatalmas vár.

Portugál segítség az angoloknak.

Budapest. A Pester Lloyd jelenti Lisszabonból: Tizenöt ezer portugál katona készen áll angol szállításra Gibraltárra és Malakába indulni. Lisszabon utcáin számos angol tisztet látni, az angol hadsereg valószínűleg angol tisztekkel van.

A Matin hadterve.

Genf, november 25. A párisi Matin katonai munkatársa hosszú cikkben foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a francia-angol hadsereg miképpen bírná föl tartóztatni a németeknek a Kelet felé való előrenyomulását. Szerinte négy ponton is fölvehetné a harcot a siker kilátásával. Első sorban a Suez-csatornánál, azután Szíriában. Míg a két esetben sorára kellene hagyni Szerbiát. Harmadszorban el lehetne zárni Tróciában a Konstantinápoly felé vezető utat. E esetben Dardagaszban kellene partraszállni. A terv kivételének olyan nehézségei támadhatnának, mint a Gallinoli-félszigeten, mert a Csataldzsá-vonal rendkívül erős. Negyedszorban említi, hogy a szövetségeseknek abban a négyvezőben kellene megütközni a központi hatalmakkal, amelyet Montenegró, Szerbia, Albánia és Görögország egymással érintkező határai alkotnak. Santi Quarantából 260 kilométeres ív utat vezet Monasztorba, maga az albán kikötő pedig Brindisiből hajón tíz óra alatt elérhető. Ha itt megfelelő számú csapatokat vonnának össze, amelyeket támogatna a szerb haderő is, akkor meg lehetne hiusítani a németeknek azt a tervét, hogy Hamburgot a perzsa öböllel összeköti, mert ez az út Üszküben át vezet. A Matin ezt a negyedik eszméjét ajánlja kivételre, mert ezzel megnyernék meguk számára Görögországot és Romániát is.

Ausztrália ismét 50.000 főnyi segítséget küld.

Melbourne. Az ausztráliai kormány elhatározta, hogy újabb 50.000 embert állít Anglia rendelkezésére. Ezzel az ausztráliai kontingens 800.000 emberre emelkedik.

Olasz hadseregcsalók.

(Letartóztatott előkelő olaszok.)

Távirati tudósítás.

Lugeno, november 25.

Amidőn az ideiglenes nyilvánosságra került Osztrákországban, hogy néhány szállító megcsalta az államot és a hadsereget, a nacionalista sajtó mint kivételes esetekről beszélt a dologról és a legérősebben elítélte a panamá-zókat, szembeállította velük az óriás többségben levő tisztességes olasz kereskedői kart. Az olasz kereskedelmi és ipari világ tisztességében való általános hit akkor rendült meg először, amidőn a hadsereg téli fölszerelésére készült. Az a központi bizottság ugyanis, amely ezt elvállalta, kénytelen volt letenni megbízatását, mert a nyersanyagok árát annyiára fölhajtották, hogy a bizottság pénzügyi ereje nem bírta el ezt. Erre az állam vette kezébe a téli fölszerelés dolgát, anélkül azonban, hogy a kereskedővilág egoizmusában csökkenés mutatkozott volna.

Szeptemberben aztán egyszerre kiderült, hogy a kereskedők és iparosok kevés kivétellel csaltak és loptak, zsaroltak és hamisítottak. Legyártást követik a szeszélemezések. Rómában, Milánóban, Génában, Turinban, Firenzében, Novarában, Pallazában, Oleggióban, Vercellában, Mantovában, Benaventben, Tarantóban egyre-másra tartóztatják le a nagyiparosokat, nagykereskedőket, spekulánsokat és bankárokat, mert csalják a hadsereget. Értéktelen anyagbólmit szállítottak, mesterségesen fölhajtották a nyersanyagok árát, bizonytalanra helyezték a hadsereg ellátását, a hadsereget, korhadó vasúti talpfát szétvágták a katonai kincstárba, a gabonás zsákokba arasznyi homokot töltöttek és széttele módon csalnak. A botrányokba ugyan nem keverődött politikus, de olyan tekintélyes férfiak kerültek a hadbíróságok kezére, mint például Bacherio turini nagyiparos, vagy annak a gyapjúszövőcsészének a tulajdonosa, amelyet Quintino Sella, a híres pénzügyminiszter alapított, továbbá Orvieto firenzei bankár és a legnagyobb római áruház tulajdonosa Diperno. Ugy látszik, az olasz kereskedő- és iparosvilág azt a hírhedt genápolvi közmondást vallja: az államot meglopni — nem lopás.

Rómában letartóztatták a Canitela és Corriere de Mattino volt kiadóját, mert a hadseregcsalásokat elnyerése érdekében vesztegette. Vele együtt elfoglalták büntetését, Cimonecini szicíliai ügyvédet is. Firenzében Orvieto kívül a milliósos Levy bankártis letartóztatták szállítási csalás miatt. Nápolyban bebörtönözték Cilea őrnagyot a katonai raktárak káros elkövetett manipulációja miatt. Turinban Babiere hadseregcsalót azért tartóztatják le, mert értéktelen anyagot szállított. Ugyanez okból kerültek a rendőrség kezére Génában Amijano és Zito ügyvédek. A római és firenzei botrányokban számos nevállás személyiség is bele van keverve, akiknek letartóztatása küszöbön van.

AZ ARADI KOZLONY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — 141

Románia csatlakozzon a központi hatalmakhoz.

Stere Konstantin akciója. — Mi lesz a román kamara ülésein?)

— Távirati tudósítás, —

Bukarest—Szófia, november 25.

A bukaresti túlzó lapok egyike közli, hogy az „Opinia” cikke Stere Konstantin nyílt állástoglalását jelenti be, aki nyilvános manifesztáció keretében kéri a központi hatalmakhoz. Szó van arról is — írja a túlzó lap — hogy ehhez a manifesztációhoz csatlakozni fog több tekintélyes moldovai bojár is, akik többször tanácskoztak Sterevel.

Bukarest. A Jassyban megjelenő „Opinia” írja a következőket: Rövid időn belül nevezetes megvitatkozás fog történni Jassyban, összeköttetésben azzal a nagy kérdéssel, amely jelenleg a román népet foglalkoztatja. Egészen bizonyos, hogy a forma és a feltételek, amelyek szerint ez a mozgalom történni fog, hatalmas visszhangra fognak találni az országban. Jassy, amelyben csak úgy izzik az egész Moldova orosz-gyűlölete, Marghi'oman párti. Filipescuék nem is tudták ott megtartani legutóbbi jelzett néprvűlést.

Ferykide a kormány politikájáról.

Bukarest. A Flava N vezetéke alatt megjelenő, most megindult „Libertatea” című lap jelenti, hogy Ferykide M. kamarai elnök a lakásán a napokban tartott politikai gyűlésen a következőleg nyilatkozott:

— A párt minden számottevő tagja helye a kormánynak a külkérdésben követett politikáját. Eme megatartásban rejlik a párt ereje. Hogyha egy konzervatív frakció, melynek élén Filipescu N. áll, ma még olyan lármát csap, úgy ennek oka nem az állítólagos nemzeti ideál megvédelmezéséért táplált aggodalom, ama kiábrándulás, amely Take Jonescut és Filipescu a külkérdésben való véleményüknek csöddbejutása folytán erőt vett. A kormány nem volt hajlandó a liberális párt sorát egyik hadviselő csoportnak sem alárendelni. Bratianu senkivel szemben sem vállalt kötelezettséget. Nem igaz, hogy a kormány valamely hatalommal szemben lekötötte volna magát. Ferykide kamarai elnök — írja a lap — felhasználta ezt az alkalmat, hogy bizonyos jellemző leplezéseket tegyen.

— Igaz — mondja Ferykide — hogy a kormány semmit sem nyilatkozhatott anélkül, hogy Filipescu ne sietett volna az egyik, vagy másik hatalommal szemben indízkérést elkövetni. Ennek ellenére nincs politikus, aki több jogot tartana arra, hogy másokat kritizáljon, mint éppen Filipescu.

A kabinet újjáalakítására nézve Ferykide nem nyilatkozott.

Hajóközlekedés és táviró forgalom Romániával.

Bukarest. Turnu-Severinből jelentik a bukaresti lapoknak: A „Turnul Severin” és két osztrák-magyar gőzhajó teljesen megtöltötték a román-szerb Dunaágot az aknáktól és most már rövidesen megindul a rendes, menetrendszerinti közlekedés a Dunán Németországtól Ruszcsukig.

Bukarest. Romániának Ausztria és Magyarországgal való távirati összeköttetése Veriorova—Orsován át a háború kezdete óta szünetelt.

Az összeköttetést két nap óta helyreállították s így a központi hatalmak országaival a távirati uton való levelezés gyorsabban lebonyolítható.

Bukarest, november 22. A bolgár posta-és táviratigazgatóság közli, hogy Velas, Zalcár, Kocana, Erija, Palánka, Kumanovó, Negotin, Pethesvo, Piro, Prahovo, Radnievatz, Űszkub, Tzarevo-Selo, Stio, Odrin, Dimotika és Kulshi-Burgas volt szerb városokban postahivatalokat állított föl.

Az entente vereségének okai.

Bukarest, nov. 25. Az Athénben megjelenő „Nes Himerá” című tekintélyes görög lap a négyesszövetség eddigi vereségeiről tanulmányos szemlét ír. Eme vereségek — írja a lap — diplomáciai és katonai természetűek.

A négyesszövetség ama törekvése, hogy a Dardanellákat bevégye, Smvrnát és más helységeket rommá lőjön, fatális következményekkel járt. Különösen szenvedett Anglia nagy hatalmi tekintélye. Grav. Saranov, Delcassé és Levolszky nagyon csalódtak, amikor egy pillanatra is abban a reményben ringóztak, hogy Bulgáriát az entente számára, Törökország ellen megverhetik. V. nizelesz is csalódt, amikor azt hitte, hogy kánon lesz Bulgáriát Törökország ellen akcióra bírni.

A hibák ezen folytonos sorozata tarthatatlanná tette a nevezett diplomataik helyzetét. Az volt a végső, hogy azt hitták, miszerint Románia, Bulgária és Görögország meg fognek felekezni saját érdekeikről és mások érdekeiért fognak harcolni. Ezen diplomataik legnagyobb hibája az volt, hogy akkor, amikor önmagukat ámtózták, soruttal megcsalták a szerbeket azzal, hogy oly segítséget ígértek, melyet később időben nem tudtak nyújtani.

A szerbek bíztak ezen diplomataikban és ez okozta jelenlegi helyzetüket. Az ezekben való bizodalom akadályozta meg abban a szerbeket, hogy Berliannel és B'ocssel becsületes békát kössenek. A szerbek eme hibája, melynek az entente diplomatai az okozói, végzetes lehet Szerbiára nézve. Ha annak idején, amikor még lehetséges volt, különbéket kötöttek volna, úgy a központi hatalmak nem szállottak volna meg az egész országot és nem emelték volna olyan követeléseket, amelyekre ez előtt nem is gondoltak. Így hűnhődik Szerbia a nevezett diplomataik hibáiért. Ezen hibák következménye volt, hogy a négyesszövetség Bulgáriának szerb területet ígért. Ezen ígérettel pedig a négyesszövetség a bukaresti békeszerződésnek megadta a kezvelemzőfést és úgy Görögországot, mint Romániát felmentette kötelezettségei alól.

A bukaresti szerződés azon a napon megszűnt, amikor a négyesszövetség a bolgároknak szerb területet ígért. Így tehát Szerbia vereségét és a négyesszövetség balsikereit egyedül eme diplomataik ügytelensége okozta.

Japán ágyuk Besszarábiában.

Bukarest. Jassyból jelentik a bukaresti lapoknak: Az utóbbi napokban sziz japán ásvut hajóztak ki Odesszában. Ezeknek az ágyuknak legnagyobb részét Besszarábia különböző helyeire szállították, ahol az utóbbi időben nagy katonai munkálatokat foganatosítottak. Az ágyuk másik részét a bukovinai határra szállították.

A szerb dráma vége.

(A megvert sereg tutása. — Bandaharcok várhatók Montenegróban. — Biztos az ut Konstantinápolyba.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától

Arad, november 25.

A balkáni helyzetről és a háborúban várható döntésről Morath őrnagy, a Berliner Tageblatt katonai kritikus a következőket írja:

— Mialatt arról esik szó, hogy a négyesszövetségnek áll-e elegendő idő rendelkezésére keleten invadáló helyzetét megerősíteni, ismételt bizonyítékok mutatnak arra, hogy a háborúban a döntés mégis csak francia földön fog bekövetkezni. Anglia már látja ezt és újból számol ezzel az eshetőséggel, hogy a győtes központi hatalmak otthon, a sziget országban támadják őt meg. Ha korelik is még ezek az aggodalmak, mégis ezt mutatták, hogy a brit katonai szakértők tisztán látják a helyzetet. Mielőtt azonban a nyugati offenzívára kerülne a sor, a Balkánon kell végleges rendet teremteni.

A szerbiai hat hete folyó harcok már is arra az eredményre vezettek, amelynek valószínűségét néhány hét előtt kimutattam.

Kamény hátrvéd harcok közepett a szerb tengeri megállás nélküli visszavonulása teljesen a montenegrói határ közelébe ért és bizonyára jelentékeny részével már át is lépte a határt. Az utolsó ellenállást most már csak a Mitrovicán és Prisztinán túl fekvő területen. A szorosan vett Rigómező tanúsítja a szerbek és igyekvnek a Svitmics folyó termékeny vidékét, ameddig lehet, védelmezni. Azonban délkeletre a bolgárok előnyomulása olyan fenyegető jellegű lett, hogy abban a percben, amikor a bolgároknak a kasaniki szoroson sikerült áttutni, a szerbek számára a Rigómező tarthatatlanná vált.

A szerb főhadiszíntér szélessége Novihszár és Prisztina között összesen harminchét kilométerre zsugorodott össze. Novihszár és Prisztina túl már csak a feloszló szerb csapatok harcolnak. Itt rendszeres ellenállásról sincsen szó. Montenegróra vár az a feladat, hogy a teljesen demoralizált csapatoknak menhelyet és élelmet adjon.

Ez a kis ország erre aligha lesz képes, mert híz negyedmillió lakóját még a hábo idején is csak a tenveren át történő behozattal tudta élelmezni. Nyilván Oszországra vár az a feladat, hogy a megvert szerb sereget élellemmel, fegyverrel és ruhával ellássa. Kérdéses még az, hogy a központi hatalmak seregei követik-e a Montenegróba menekülő szerbeket. Ha ez nem történne meg, akkor előreláthatólag a montenegrói határon és Albániában banda harcok következnek be.

Ez azonban nem okoz nehézségeket a szövetségeseknek. Az ut Magyarországból Szerbián keresztül Bulgáriába és Törökországba megnyílt és teljesen biztosítva van a forgalom a szövetségesek között. A szerb dráma tehát végére érkezünk. Ami még a déli Szerbiában, helvesszben Makedóniában, a görög határon és a Vardar alsó folyásánál álló angol és francia csapatok szer pót illeti, az epizód. Még pedig olyan epizód, amelynek kifejlődését elhárítottuk utunkból.

Harctéren levő katonáknak

a legedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hír. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden a di katoná olvassa.

(Verseket írnak a harctéren. — Az új pincér. — Apró tréfák. — A hős katonája. — A zászlóalj panasza.)

Az Aradi Közlöny tudósítja:

1144, november 25

II.

— A harcok nem dultak folytonosan az olasz fronton sem, — folytatta érdekes előadását A. főhadnagy — s a borsalmas órák után vannak nyugodtan, kellemesen, sőt vígan eltöltött perceink is. A pihenés, a nyugalom ideje alatt a legtöbb tiszt lent — versekkel foglalkozik. Különösen a harminchármas bataillon egyik fiatal hadnagya szeret verseket farigcsálni, smelveknek versézése azután különös élvezetet okoz. A múltkor megtörtént, hogy egy éjszakai támadás után öt orosz hulla feküdt állásaink előtt. A zászlóali tisztiei azonban egyértelműleg megállapították, hogy az olaszokat nem golyó érte, hanem az történt, hogy a támadás alatt a hadnagy kidobta a verseket az árok elé, az olaszok elolvasták s attól fordultak fel.

— November elején a zászlóalj pihenőhelyén, a harcovonal mögött egy kis házban egy kis bankettet, Beförderungsdiner-t rendeztünk, amelyen a hadosztályparancsnok is megjelent. Az ebéd alatt aztán egy kis kabarét is rögtönöztünk: egyikünk énekelt, a másik kuplákát adott elő, én verseket olvastam fel. Miután ez megtörtént, az egyik orvos végigjárta a társaságot és valamennyi tagját védőoltással látta el, nehogy a versek következtében — elpusztuljanak, mint az olaszok. Az ebéd alatt még cigányzene is játszott, cigánybandát állítottunk össze, amely nagyobb részét aradi zenészekből állott: *Albert Péter, Farkas Lénárt* bandájának nem egy tagja van most a negyedik bataillon kötelékében.

— Az ilyen csendes órák alatt egyik nagy keserűségünk volt, hogy az Offiziersmesse számára nem tudunk alkalmas szolgát, pincéert találni. Egymásután változtattuk a legényeket, de egyik sem tudott megfelelni. Valamennyi nagy igyekezettel töltötte be ezt a kényelmes és biztos állást, de ha arra került a sor, hogy egy pohár vizet hozzanak, azt két kézre fogták s még ekkor sem volt biztos, nem-e ejtik el. Ep a Beförderungsdiné előtt is nagy gondot okozott ez. Mikor aztán tárlásra került a sor, megjelenik a felszolgáló baka, a társaság nagy csodálkozására mindkét keze végig rakva nagy csomó tányérral. Mikor közelebb lépett, akkor ismerték fel s a társaság hangos üdvözlésbe és kacagásba tört ki. Időközben ugyanis egyik marással hozzánk érkezett — Lajos, a Városi kávéház közismert ripacsos pincére. Én vettem öt észre a bakák között s persze azonnal kiemeltem a tiszti menázs részére pincérnek. Azóta még a régi jó békeidőkből megszokott pincérünk szolgál ki bennünket ebédnél a haretéren is.

— Azt mondani sem kell, hogy a harotéren a bakának a menázzsi mindene: az éltetője, a szórakozása, az időtöltése. A menázzsikiosztás mindig a nap eseménye s a menázzsi fontosabb mindennél. Azonban a menázzsit hozzánk oly úton kell hozni, amely az olaszok számára belőhető. Történt egy nap, amikor két baka ép a menázzsit hozta az úton, hogy az olaszok tűz alá fogták a környéket. Egymásután csaptak le a shrapnellek, gránátok, de a két baka rendületlenül hozta a menázzsit. Vagyis az olaszok a menázzsit a tűz közepénél fogva hozták.

sebesíti. A baka nézi a sebet, letörli a csorgó vért kendőjével, körülmezt, aztán fel-sóhaj:

— Na hála istennek komám, nem történt semmi baja a — kokkist-ninek.

— A Mindszentek napját halottaink emlékének szenteltük. Temetőnket amugy is mindig ápoljuk, virágokkal ültetjük tele, ezen a napon szenteltük fel azonban azt az impozáns emlékművet, amelyet Sasmörkény főhadnagy mérnök barátunk tervezett és épített hőseink emlékére. Az emlékmű négy hatalmas köszlőn álló piramis, amely egy ágyugolyószzerű gömbben végződik. A gömbre egy kiterjesztett szárnyú sas került, amelyet zsákmányolt anyagból, sztrappellhüvelyekből öntettünk.

Az emlékmű építési munkájához volt beosztva egyik bakánk. Egyik nap egész a temetőig hallatszott az ágvészó és a munkások építés közben mondogatták is egymásnak: „Kemény nap lehet“.

— Egyszerre csak a szanitécek egy sebesültet visznek el a munkások mellett. A mi bakánk felismeri egyik barátját. Egy pillanatra sem gondolkodik, hanem eldobja csőjét, kápáját s a főhadnagy elé ugrik:

„Főhadnagy ur jelentem alásan — mondja — úgy látom, segítségre van szükségük a komálnak!”

Ezzel be sem várva a választ, a legnagyobb shrapnelltűz közepette szalad lefelé az úton a védőállások felé. Isten csodájára épségben jutott el a lövészárokba s végigküzdötte az az napi kemény harcot. Estefelé kód szállt le s véget értek a harcok.

A baka azonban még most sem tért vissza a munkáscsoporthoz. Anélkül, hogy erről bárkinek egy szót is szólt volna, kimászott a drótkadályok alatt az állások elé, hogy összeszedje azokat a fegyvereket, amelyeket az olaszok dobáltak el. A zörej azonban meghalt, tulnán s elkezdtek lövöldözni, a lövöldözésre a mieink, akiknek fogalmuk sem volt arról, hogy a baka kimászott az állások elé, válaszoltak. A nagy lövöldözésben valahogy még is visszakuszott a baka drótkadályaink elé s miután onnan már magyarul kezdett hozzánk kiáltozni, nagy nehezen behozhattuk az állásba. Három helyen volt megsebesülve: fején egy mély streiffschuss, csípőjén és balkarján. Miután a szanitécek bekötötték, a segélyhelyre akartuk küldeni, de nem akart egy lépést sem mozdulni, folyton azt hajtogatta, hogy neki még újra ki kell mászni az állások elé.

— A nagy lövöldözésben ott hagytam a puskámat s mit szól a kapitány ur, ha megtudja, hogy én elhagytam a fegyveremet?

— Nem lehetett sehogy sem kapacitálni s végre is rá kellett hagyni a dolgot. S a baka kimászott újra az állások elé. Mi szíveszorongva vártuk, míg végre egynegyed óra múlva visszatért elhozva a saját fegyverét s még négy, vagy öt olasz puskát. Most már aztán két bakátadtunk mellé, hogy elbírják az orvoshoz, de ő élénken tiltakozott:

— Nem vagyok én gyerek, nem kell en-
nem kísérni!

— El is indult egyedül. Mikor aztán eltűnt a szemeink előtt, megfordult a fejét, és visszafordult Szömörkény főhadnagyhoz:

— Jelentem alásan, visszaöttem munkára!

É: három sebbel folytatta a munkáját anélkül, hogy egy percre is a divízió egészségügyi intézményében lett volna. Parancsnokának előterjesztésére a nagy arany vitézségi érmet kapta meg.

— Esti órákban, ha mi tiszték összejö-
lünk, sokat gondolunk Aradra. S meg kell
vallani, nem ritkán keserűséggel. Minden nap
felemlíti egyikünk-másikunk, hogy a mi váro-
sunk egészen megfélekedezik rólunk. Míg ugy-
szólván minden héten érkeznek hozzánk se-
retetadományok Grác. Innsbruck, Leibsch vá-
rosából, addig a mi szállóvárosunk eddig
még csak egy csomagocskát sem küldött az
ő fiainak, akik a legnehesebb harcok köze-
pette a legrettenetesebb, a legmostohább
időjárásbeli viszonyok közt védik hazájuk-
kat. Nem tudjuk megérteni ezt az in-
dolenciát. Pedig alig lehet elképzelni, mi-
coda örömet szerezne a mi jó bakáinknak, ha
hazulról kaphatnának egy pár meleg ruhada-
rabot, egy kis konyakfélét, szivart, cigá-
rettát . . .

TARKINSAGOK.

Vilmos császár a fronton.

(Háborus tréták.)

A németek uralkodója tudvalevőleg ideje egy részét katonái között a táborban tölti. Egy alkalommal a lövészárokban meglátott egy gyönyörűen fejlett, hatalmas katonát e megszólította:

— Honnét való vagy fiam?

— Hannoverból felség.

— Van-e feleséged?

— Igenis felség, van.

— Hát gyermekéid?

— Egy fiam van.

A császár összeráncolta a homlokát és haragosan szólt:

— Csodálom, hogy ilyen erős férfi nem képes jobban szaporítani a németiség számát.

— Bocsanat felséges uram, — mondta a katoná mentegetőzve, — de még csak három hónapos házasság vagyok.

A császár a minap megsejmelte a legújabb orosz fogoly szállítmányt. Azt jelentették neki, hogy a foglyok között van Oroszország egyik legesebbé dsgazdag bankárja. Az uralkodó kíváncsi volt az orosz bankarra és maga elé hozatta.

— Na — mondta — azt hiszem Oroszország
pénzügyein már a maga zsenialitása sem segít.

— Semmit se lehet tudni, felség, szól a Volga menti Rotschild.

— Ist mondja, mennyit hitelezne most nekem? — kérdezte a császár tréfásan.

— Egy rubelt se, — felelte a bankár nyugodtan.

— Hogy mondhat ilyesmit.

— Meggyőződéssel mondom, hogy Miklós cárnak én ma is annyit kölesönöznek, amennyi pézem volna, de felségednek nem mernék adni.

— Micsoda goromba fráter maga. — szólt ingerülten II. Vilmos — hogy beszélhet így!

— Nagyon egyszerű a dolog — válaszolt a bankférfi. — Miklós eddig pontosan visszaadta Przemyslt, Lemberget, Brodyt, Königsbergét, Csernovicot, de felséged nem adta vissza Varsót, Ivan-gerodot, Anizerpent, Brüsszelt. A cárnak tehát bátrabban lehet hitelezni, és biztosan visszaadja.

December elsejére akarják elfoglalni az olaszok Görzöt.

(Görz pusztulása az olasz ágyutüzben. — Foglyaink az ellenséges hadvezetőség terveiről.)

— Távirati tudósítás. —

Görz, november 25.

A tegnap beszállított olasz hadifoglyok kijelentették, hogy az olaszok elbátározták, hogy Görz városát mindenáron, kerüljön bármibe, hatalmukba öhajtják keríteni december 1-ig. Változzék bár Görz romhalmazzá, mégis csak birtokukba kell kerülnie. Ma, alig emelkedett a nap a Görz környéi erdők fölé, az olaszok megkezdtek tüzelésüket anyit, védtelen városellen. Gránát-gránát után zuhant le és miután az ellenfél gyújtó-gránátokat használt, a város több részében tűz ütött ki, amelyet csak nagynehezen lehetett elfojtani. Számos görzi polgár lett áldozata az ellenséges lövedékeknek és egész sereg középület, valamint magánépület sérült meg súlyosan. A halottak száma igen nagy lehet, mert csak november 18-án több mint hatszáz gránát zuhant le a legnagyobb kaliberű ágyukból.

Dél felé, amikor az ellenséges tüzelés kissé alábbhagyott, kimerészkedtem a korzóra. Görz legszebb utcája siralmas képet mutatott. A szétfeltört és gránátoktól talált házak egész frontjai feküdtek hatalmas romokban. Mindenütt a pusztulás képe tárult elém. A Piazza Grandén, a Via dei Signorin éppen ilyen szomorú a látvány és a többi városrészekben is nagy a pusztulás. És mindezen rettenetes rombolások fölött felhőtlen kék ég domborult, a nap pedig barátságosan mosolygott az olasz felszabadítók dicstelen művére. Mindez azonban nem újtság előttünk, hiszen a Görz környéki falvak és helységek merhetetlenül sokat szenvedtek a felszabadítóktól az elmúlt hat hónap alatt. Nem volt nap, amelyen ellenséges gránátokat ne irányítottak volna a szerencsétlen helységekbe.

Ennek a hadjáratnak a betetőzése természetesen az Isonzó-menti város rombadöntése. A Görz melletti St. Péter hegység állami elmeorvóintézetét is ismételt gránátokkal lőtték és repülő-bombákkal ostromolták. Egy új találmány francia ágyúból irányított lövedék a betegek nagytermébe esapott le és számos szerencsétlen örültet sebesített meg. Meg kell jegyezni, hogy az intézet tetőin mindenütt ott lebegett a Vörös Kereszt zászlója.

Görz városa mai bombázásánál megsérült a kerületi főnökség és a posta épülete. Az igazságügyi palotát is több találat érte és megsérült az Osztrák-Magyar Bank épülete. Görzben alig van ház, amelynek épen maradtak volna az ablakai. A kapucinusok templomát, amely ezideig egyedül sértetlen temploma volt Görznek, három gránát találta. A környék ma kevesebbet szenvedett az ellenséges gránátoktól, mert az olaszok kizárólag Görz városára koncentrálták tüzelésüket. A délután folyamán egész sereg gránát és shrapnell által megsérült polgári egyént láttam. Betegápolók szállították őket hordágyakon és a síránkozás, amely körülöttük támadt, valóban szívtéppő volt. Egyeseknek hiányzott mindkét lába vagy keze mások véres hústömegként feküdtek és lakásom előtt egy fiatal leányt teljesen szétlőtt egy shrapnell. Az éj beálltával alább-
ott az ellenséges tüzelés.

Nyíltan pusztítják Görzöt az olaszok.

Bécs. A sajtóhadiszállásról jelentik: Görzben az olaszok folytatják a rombolás munkáját. Mivel a város az olasz tüzérség lőtávolságában fekszik, felváltva különböző kaliberű ágyúkkal lövik. A görzi csata kezdetén célpontjaik a két pályaudvar környéke és a kastély voltak. Fél lehetett tehát tételezni, hogy a lövetésnek a célja az, hogy részünkről folyó katonai intézkedéseket megzavarja.

Most azonban már az ellenség erről a látszatról is lemondott és egészen nyíltan bombázza magát a várost. Tegnap történt meg először, hogy egyes helyeken kézi gránátok is robbantak fel, minek következtében Görz egy része lángokban állt.

A Via Semenanion égett, a viasz-gyár és a szeminárium épülete is kigyuladt. A püspöki palotában és a dómban is tűz támadt a lecsapódott gránátok nyomán. Egymásután esapott fel a láng majd itt, majd ott és még hozzá sem foghattak az oltási munkához, midőn több ellenséges repülőgép jelent meg a város fölött és nehéz bombákat dobtak le, melyek közül néhány a Piazza Granden esett le és a Szent Ignác templomot is megrombolták. A lakosság az utóáról ugyszólván teljesen eltűnt és csak néhány élelmiszerbolt van nyitva. A Görz körüli hadműveletekre, természetesen, ennek a nyílt városnak barbár módon való lövése semmi befolyással sincs.

Olaszország hadjáratának célja.

Bukarest, november 25. A Vointa figyelemreméltó interjú közöl, amelyet egy magasállású és Bukarestben időző olasz diplomata bocsátott rendelkezésére. Ez a diplomata gyakran megfordul romániai körökben és jelenleg is tárgyalásokat folytat. A politikus a következőket mondta az olasz hadviselés céljairól:

— Olaszország elérte, hogy az osztrák-magyar hadsereg jelentékeny részét kénytelen a délnyugati fronton foglalkoztatni. Ha ez nem így történt volna, valóban nem tudni, hol állana ma Oroszország?

Arra a kérdésre, miért nem küld Itália csapatokat a Balkánra, így hangzott a felelet:

— Olaszország nem adta beleegyezését a négyesszövetség balkáni akciójához és így természetesen semmire sem kötelezhette magát. Az olasz kormány jó előre látta azokat a hibákat, melyek a négyesszövetség balkáni kalandját kísérni fogják. Különösen áll ez a rosszul sikerült galipolii vállalkozásra. Olaszország számára igazán fölösleges, hogy mások hibáért hozzon súlyos áldozatokat. Egyebekben Olaszország balkáni szándékai egyáltalában nincsenek ellentétben a bolgár célokkal. Arra a kérdésre, hogy Olaszország miért üzent meg mégis a háborút Törökországnak, nem felelt a diplomata, aki adós maradt azzal a válasszal is.

hogy miért nem küzd Olaszország Németország ellen?

Olasz foglyok szenvedéseiről.

Budapest. A sajtószállásról jelentik: Számos olasz fogollyal beszéltem, akik a görzi csatában kerültek a kezünkbe: egy Bariból való kocsisal, egy arezzói pékkel, egy lyoni lakócsal, egy bellunói cementmunkással, egy nizzai pincérrel és egy másikkal, aki utóbbi években Németországban dolgozott. Egyik sem szomorkodik azon, hogy fogásba jutott, sőt szerencsének tartják, mert idejük már felmondta a szolgálatot. Ötvankatten vannak egy oszmóban, egy öreg tiroli őrzi őket. Valamennyi piaskos, sáros, Zagoránál feküdtek a lövészárkokban. Két hétig térdig állottak vízben.

A nizzai pincér pompásan beszélt franciául. Elmondta, hogy borzalmas események szemtanúja volt már hetek óta. Nem érti, hogy miért vannak annyi idő óta a lövészárkokban, amikor úgy sem tudnak semmire sem jutni.

Az a fogoly, aki Németországban dolgozott, szöke és nyulánk. Kitűnően beszél németül. Elmondta, hogy a háború kitörése előtt tizenhárom évet töltött Németországban, de a mozgósításakor hazahívták. Olaszország arra kényszerítette, hogy más országban éljen, azután hazahívták, hogy Itáliáért meghaljon. Emlékezik, hogy mikor a frontra utaztak, egy ur cigarettával kínálta meg és így szólt hozzá: „Büszke lehetsz rá, hogy olasz vagy!” Ő erre haragosan azt felelte, hogy ha vége lesz a háborúnak, magint összezsúfolhatja a cék-mókját, hogy az ellenség földjén keresse meg a kenyerét.

Egy másik fogoly elmondotta, hogy mindössze tizenöt nap óta van a fronton és bangoztatja, hogy ezalatt ki sem lötte a fegyverét és a rohamoknál nem használta a szurosvát. Legutóbb kétszer vezettek őket rohamra és a második rohamnál csapatuk fele a lövészárkokban maradt. Három tisztük elesett.

A foglyokat a tábori konyha elé kísérték, ahol csördesen várakoztak levesükre. Kettőn, akiknél még volt dohány, rágyújtottak. Az, aki Lyonban volt, mellém sompolygott, ugy-látszik, cigarettára lájt a foga. Adtam neki. Ez a fogoly azok közül való, akik hősi eslekedetekkel szoktak dicsekedni. Mesélt gránátról, mely az orra előtt esapott le, rohamokról, a melyben résztvett. A cigarettáért csérébe egy gránátarabot adott. Azzal beneget, hogy a legközelebbi napokban Görzben lesznek az olaszok.

— Hiszen ön ma is volt Görzben, — feleltem neki.

— Ez igaz, — szólt nevetve — csakhogy tolmács kíséretében.

Mintha jó viccet mondott volna, hangosan fölnevetett. Új foglyokat hoznak a Podgora felől. Egyikük, aki könnyebben megsebesült, folyton jajgatott.

— Csöndesen, — szólt rá a káplár — hiszen katona vagy!

— Szabólegény vagyok és nem katona, — nyögte a sebesült.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az irásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

Aradi tornatanár a crnogore hegyek közt.

(A torna haszna a háboruban. — Skivel a bosnyák „havasokban.“)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 25.

Striffler Ferenc aradi középiskolai tornatanár, aki a háboru kezdete óta mint népfelkelő tiszt teljesít szolgálatot Boszniában, a harcok során sem feledkezett meg az itthon mindíg nagy lelkesedéssel propagált tornáról és a következőkben nagy entuziazmussal írja, hogy milyen hasznos a harcok során a tornatudás.

Ennekedmet kérek azoktól az otthon levő sportmanektól, kik az angol atletikával és különösen a footballal — oly nagyon szimpatikusnak, hogy néhány szót a német tornáról és ezekről a sportokról szöveg, amelyek a háboruban (hadseregben) igen értékes szolgálatot tesznek. A németeknél Jan F. Lajos a német tornázási rendszer megalapítója, a testgyakorlással erős, edzett ifjúságot akart nevelni (és nevelt is), hogy a franciákkal szemben erős, kitartó hadsereg álljon mindig készen. Azt hiszem fölösleges bizonyítani, mennyire szép eredményeket ért el a német testi nevelés. A népek testgyakorlásából tükröződik a nemzetek lelki állapota, karaktere. A német tornázást a fegyelem, a rend, a aprólékoskodás, a test minden oldalú képzésére irányuló alaposság jellemzi. Főcélja a tömeg képzése, nem pusztán az egyéni képességek fejlesztése. A testgyakorlás pszichikai célja az önbizalom, akarat és bátorság fejlesztése. A tornázáson kívül a vívás, uzsás, korcsolyázás, aki sport és az atletikai gyakorlatok közül különösen a birkózás (de a többi ág is) remek eszközei a férfilelek legszebb tulajdonságainak fejlesztésére.

Nézzük, mely testgyakorlási ágak azok, melyek a hadseregben, különösen háboru idején értékes szolgálatot tehetnek és csakugyan tesznek is. A német tornázási rendszert csak annyiban említhetjük most, hogy rend- és szabad gyakorlatai, valamint a szertornázás fontos kelléke a katonai kiképzésnek, mert ez nevel fegyelmeseit, nem egyoldalulag képzett embert. Ez csak alap, de fontos. Az uzsás egy olyan fontos dolog a hadseregben is, nem kell magyarázni, minek jó az. A ski sportról akárok pár szót szólni, mert ezt a sport ágát nálunk nem sokan ismerik, még kevesebben tudják, azután ez a sport most kitűnő szolgálatot teljesít a hadseregben. 1913-ban kint jártam Dániában, hol egy svéd-torna tanfolyamon vettem részt. Amikor a mozgásítás, mint népfelkelő, hadbaszólított H. ezredes, Szerajevó egyik védőkerületének parancsnoka, megtudván polgári hivatásomat, a tábori telefon mellől azonnal kirendelt ski-tanfolyam oktatónak. Oly szívvel, atyai bánásmódban, mint öreg jó ezredesem részéről, sohasem volt részem. Így vezényelték a... gyalogezredhez ski-járőr parancsnoknak és oktatónak. Remek hó várta a hegyen. Másfél- és kétféle méteres hóréteg. Embereim eleinte kértek, hogy ne tegyem őket nyomorékká, ők családok emberek, de később nekem kellett őket fekezni vakmerőségük miatt. Egy hét alatt már vígan ment a sikló ereszkedés. Harmadik héten már a mély- (szakadék) és távolugrás is szépen ment. (Távolugrásban 10—12 méteres eredmény) Lejártunk St-brdóra, ott jó pálya volt. Naponta öt-hat órai gyakorlás. Az emberek már vakmerők voltak.

T. St. között (de sokszor bevágott a bóra a hóba ski-stól) egyszer két emberem felkapaszkodott a roppant maredék gerincére. A régi maglagyott hóra, egy méteres friss hó esett az éjelen. Az egyik „aines“ (így hívták minket a száradnál. Szánkásoknak is neveztek) a kis Vajda, remekül jött le siklóban a szédítő magasságból. Krista is jött volna már, de egy méterrel előtte megindul alatta a hegy, és jön, csuszik vagy 200 lépés szélességben a nagy hótömeg. Mi a közeli dombtól nézzük. Eláll a szivverésem. A nagy csuszó hótömeg (nem látna) belevágódik lent a völgyben az utba. (Fortifikations-Strasse) Hatalmas hófelhőt ver fel egy percre, aztán meglátjuk fönt Kristát.

Hál Istennek ott maradt! A szerencsésebb Vajda meg felkiált:

— A menászt ma felküldjük.

Egy óráig óvatosan mászva a gerincen, míg a csuszamlást elhagyva, le tudott ereszkedni a skivel Krista is. Csak annyi mondott:

— Még így se voltam megtréfálva.

— Jött a gyakorlás teljes felszereléssel. Így jártunk aztán február és márciusban járőr éjbe. Hogy ne mondjak többet, mikor elszakadt a telefondrót, egyik emberem skivel föntől fél óra alatt leért a városba. Az ut gyalog három óra. Most messze kerültem Szerajevótól. Itt a Crnogore határon már erős tél van. A hó térdig ér. Lesz majd két méteres is. Két napja esik és már lehet sportolni.

Aradon nem tudom milyen az idő, de ha alkalmas lesz, úgy nagyon ajánlom a következőt. Egy otthon levő sportember menjen el az én igazgatómhoz, Burián főigazgatóhoz, akinek igazi érzelme van a testnevelés iránt és beszéljék meg a dolgot, mint volna lehetséges az aradi tanuló ifjúságot ebben a nemes téli sportban részesíteni. Se tornatanár, se tornaterem, tehát torna sincs. Így írta az én jó öreg igazgatóm. Szegény fiúk! Mi lesz veletek! Rátok fér a testgyakorlás és szükség van rá még máskor is, nemcsak most. Az aradi turista egyesületnek van ski osztálya. Sok jó skilövő, tudom, hogy harcok során van, de talán maradt otthon is. A középiskola tornatanárai itt sportolnak 15 hónapja. A játékpénz nem jár. Tevék lehetővé, hogy ez az összeg is az ifjúság testnevelésére fordíttassék.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Legénybucsu.

(Operett bemutatja az aradi Nemzeti Színházban.)

...Forró színházi este — zenélt ház közönsége várakozó sütyögéssel lesi a nyitány első taktusait, bájos leányfiúk sora mosolygó érdeklődéssel figyel egy ember felé, Kovács karmester az érdeklődés központja, az ő pálcája vezényli a darab taktusait, a nyitány minden szépsége érvényesül a precíz zenekar visszahangjában, felhangzik egy igazi vérbeli bécsi operett légy melódia a hangulatus poetikus részletek után izzóbb-forróbb hangok érvényesülnek a közönség parokiz taposója a szép vezetést, a zenekar kitűnő játéka, Kovács karmester rutinos mestori vezénylését.

Igy kezdődött a darab, a zenei esemény számba menő pompás nyitány kellő hangulatot teremtett, az est sikere félig meg volt alapozva. Az első felvonás merész, gyors tempója után mindenki látta, mindenki érezte, hogy az a hír, mely a darabot megelőzte, nem túlzott, az idei szezon legjobb operettje kétségtelenül a Legénybucsu.

Rund um die Liebe volt a bécsi cím, kifejezőbb, mint a magyar, utazás a szerelem körül, három felvonáson át mindig ötletes, mindig mulatságos jelenetek között. A tartalmát nehéz is volna elmondani. Három bohém fiú szerelmei variálva és kombinálva, egymással felcsereleven a kölykeket, egy báro kocsis álruhában kurizál az igazi kocsis egy álbáro grófnőjének, aztán egy eljegyzés keretében sok mulatság, sőt puccs is, az eljegyzés nem sikerül a harmadik felvonásra kerül a megszokott feladat, a párok összehozása, ami nagyobb veszedelem nélkül mag is történik.

Ennél az operettnél igazán elmondhatjuk, hogy a tartalom nem fontos, olyan kedves, mulatságos jelenetek kergetik egymást, a mi a szövegíró sok lehetetlen beállítását elfeledteti. Előnye a szövegnek a kétértelmezések hiánya, nem a szokott operett szövegek közismert trükkjei hatnak, nem is valami sohasem hallott szellemesség, az a mi tetszik, ennél sokkal kevesebbet nyújt a libretto, mégis mindenüti kellemes és sohasem egyhangú.

A főereje a darabnak kétségek nélkül a zene. Strauss talán legerősebb operett muzsikáját írta a Legénybucsuhoz. Lendületes, mozgalmas a muzsikája, tevé soha nem hallott hamisítatlan eredeti, nem komolykodó és mégis tartalmas melódiákkal. Keringő duettjei egyformán elsőrangúak az első felvonásbeli „St. Lánia”

című dal színpadi beállításánál fogva is a darab slágerevévé. Hangszerelésének tökéletessége szinte páratlan, Strauss kedves hangszerét, a hártát új felfogással ismét sokszóval szövegezte meg.

A közönség jóleső érzelme, a sok rossz operett után, élvezte a muzsikát, a régi szép színházi estekre emlékeztető hangulattal taposolt. A siker Strauss mestori zenéjét illeti meg.

Az előadás, rendezés egyike volt a jobbaknak. Horváth Mici Staffi szerepét primadonna-szereppé avatta; első felvonásbeli temperamentumos alakítása volt a slágere. Éneke, táncja, tolettjei a legújabb siker eredményezték. Váradi Margit a főszerepében disztigált, izléses alakítást produkált, szép énekszámait sokat tapsolták. A férfiak közül Győző esapangó kedve felvillanvosta a közönséget, táncai nem maradnak el Ráskay pesti produkciójától. Barics nem neki való szerepében ma is jól játszott, kedves és snájdja. Járnyak minden igyekezete mellett sem sikerült a darab romantikus részeiben illúziót kelteni. — Talán Barics jobb lett volna.

A zenekar kiváló eredményeiért minden dícséret megilleti az agilis Kovács karmestert. (W. K. dr.)

* Lux Terka felolvasása. Vasárnap, november 28-án, délután 5 órakor adja a Kölcsey-Egyesület harmadik szűrit a kultúrpalota nagytermében. Ez alkalommal Lux Terka, az ismert kitűnő író, lesz az egyesület vendége. Lux Terka, aki nemcsak novelláiban és regényeiben mutatkozott a női lélek ismerőjének, hanem a Pesti Hírlapban írt aktuális cikkeiben is sokat és alaposan foglalkozott a nők érdeklődéseivel, érdekes és fontos témát választott: arról szól az aradi közönséghez, hogy melyek a nők feladatai a most megvívott háboru után. Az író előadása előtt az aradi városi zeneiskola kiváló zongoratanárnője, Kaletsky Vilma, Ohován-nak Hangulatkéneit játssza zongorán. Kaletsky Vilma pompás zongoristaként már nem ismeretlen az aradi zenei közönség előtt. A Kölcsey-Egyesület tagjai hátrahátról félívi tagsági díjaikat a kultúrpalota könyvtárában fizethetik le és ugyancsak az új tagok is megkapják szűrijegyüket. Lux Terka előadását azok is meghallgatniadják, egy koronás belépőjeggyel, akik az egyesületnek nem tagjai.

* A színház hírei. Vasárnapi előadások. Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsékelt helvárakkal a Várszínház nagyhatású operettje a „Korzó szépe” kerül színre, ez lesz ennek a pompás operettnak első délutáni előadása, a szereplők ugyanazok maradnak. Ma a bemutatkozó előadásnál voltak, este 7 és fél órakor rendez helvárakkal a „Legénybucsu” nagy sikert aratott operett van műsoron új szereposztással. Stella Horváth Mici, Staffi János, Böske, Ottinghausen Barics, Muki János S., a többi szereplők maradnak, ha a „Legénybucsu” operett sorozatos előadásainak második napja az első kiosztás szerint megy. Előkészületben „Évike”, a magyar színház kiváló vigjáték újdonsága, „Buksi”, „Aratlan Zsuzsi”, „Herceg kisasszony” operett repriek.

* Az alagút. (Kellermann az Urániában.) Az a páratlan érdeklődés, amelyet az aradi közönség a világhírű regény bemutatása alkalmával tanúsított és az a sajnálatos tény, hogy százak voltak kénytelenek helvázni miatt a színház pénztáráról távozni: arra indította a bizottságot, hogy ezt a mesterművet ma újból műsorára vesse. Mivel gondoskodás történt arról, hogy minden telonás ki legyen zárva, mert a színház fél ótkor, háromnegyed hatkor, fél nyolckor és kilenckor tart előadást és a mellett rendez helvárakat fel sem emelte, dacára annak, hogy a kép kölcsönözta háromszorosan túlhaladja a rendezési nap összesét, magáról a képről nincs mit írunk. Aki látta, feltétlenül ott lesznek ma is és ha kell, harcot fognak vívni a jegyért, akik pedig nem ismerik, azoknak olyan művészi eseményt fog képezni a film megtekintése, mely egy egész életet keresztül vezet eméki szű. — „Legénybucsu” a le-szenzációsabb vigjátékai gar legközönséges az Urániában. 5

HIREK. LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti a hadiszállásról: Erős olasz gyalogság rohammal elfoglalta a görzi hídfő északi részén levő Oslavica helységet. Az éjszaka dalmát csapatok behatoltak a faluba, az őrséget lekaszabolták, bementek a házakba s az olaszok közül, aki élve maradt, megadta magát. Egy másik rohammal egy tizenhétéves trombitás, Kovács nevű, parancs nélkül osztrómot fújt. A csapatok előre rohantak. Dacára, hogy Kovács kilencszer megsebesült, folytatta a sturmfutást, amíg összeesett, de a csapatok az olaszokat véresen visszaverték. Kovács a görzi kórházban fekszik s magas kitüntetést kapott. Az olaszok folytatják Görz város bombázását. A Via Triestére egyedül hatszáz löveget dobtak. Az utolsó napokban harminc polgár lelte halálát, eddig 1300 ház szenvedett kárt és több mint száz teljesen leégett. A püspöki palota teljesen elpusztult.

Lurano. A Stampa beszámolót közöl Serrail tábornokkal. Serrail reménytelenségnek látja a helyzetet. A szerb hadsereg el van intézve. Görögország magatartása, dacára a diplomáciai nyilatkozatoknak, kétféleképpen.

— November 30 g lehet hadiüzenésint jegyezni. Budapesti hírek: A pénzügyminiszter a sok helyről felmerült kívánságnak eleget tesz és hozzáfűzte ahhoz, hogy az Országos Központi Hitelbiztosítékot kötelekbe tartozó intézetek a harmadik hadiüzenésint kiadór jegyzékének beküldési határidőjét a hónap végéig kitöltik. Ennek folytán azok, akik jegyezni akarnak, az összes hitelbiztosítékot november 30-ig jelentkezhettek, illetve a már bejelentett jegyzési szándékukat az ideig perfectuálhatják. A miniszter intézkedése mindenesetre nagyon célszerű, mert sokan vannak, akik különböző okoknál fogva eddig nem vehettek részt a kölcsönben, illetve az aláírási befizetést még nem eszközölhették. Előrelátólag utólag is tekintélyes összeg fog a hadiüzenésintre jutni, u. v., hogy a jegyzés végösszege még jobban emelkedni fog.

— Híradás orosz hadifogságból. A mai posztával egy tábori levél érkezett szerkesztőségünk részére. A levél orosz fogságból küldte Gábor Géza, aki a békében az aradi Művelődési Társaság elnöke volt. Gábor a Kígyó melletti Darnicában van fogságban. Levélében a német nyelven a következőket írja nekünk: Tisztelt szerkesztőség! Legyenek olyan jók és értesítsék szüleimet (Guttman Dávid vasúti ellenőrt Arad, állomás) arról, hogy orosz fogságban egészséges vagyok. Egész jól megy dolgom és türelemmel várom a háború végét. Üdvözlettel Gábor Géza mérnök.

— Vajutalvány lesz Németországban. Berlinből jelentik: Hír szerint a német kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a vaj fogyasztását szabályozza. A terv szerint bevezetik a kötelező vajutalványt, különösen azokban a körzetekben, ahol a vaj-elátás a leghiányosabb. Előrelátólag ez a részeges megoldás nem lesz kielégítő, hanem országos szabályozásra lesz szükség, hogy a vajellátás kifo-gástalan legyen.

— Adomány. Strifler Ferenc népfelköl-badaprád 100 koronát juttatott el hozzánk Boszniában levő állomáshelyéről. Az összeget, amelyet katonai havidíjából küld, két ara-megyei árva gyerek téli felruházására szánta. Rendeltetési helyére juttatjuk az adományt.

— A tojás beszevést. Mint az Aradi Közlöny annak idején beszámolt róla, a város tanácsa Kamény Manó aradi tojáskereskedő ellen hozott rendőrhírségi ítéletet formai okok miatt megsemmisítette. Az ügyben ma tartotta meg az új tárgyalást Weil Károly dr. rendőri büntető bírő. A mai tárgyaláson Kamény Manó megváltást nyújtott, adta elő, mint alékszert. Elmondotta, hogy októberben és az előző hónapokban a megve különböző köz-ségeinek közt megbízottá értesítette, hogy a tojás árából 14-16 és 18 fillérért, a budapesti tojáskereskedők árakhoz viszonyítva veszi. A vásárlásoknál 5 nem működött közre, mert hirtelen csak egy-két napot tölt Aradon, miután hánvásiánk vezetésével van elfoglalva. Az árát vezetője mintegy 60.000 tojást vásárolt össze, de nem Aradon, hanem a köz-ségeken, ahol a tojás ára nem is volt maximálva és így mindenki olyan áron vehette azt, ahogy akarta. A rendőri büntető bírő az ügyben nem hozott ítéletet, hanem Sugár Jenő dr., Kamény védőjének kérelmére elrendelte, hogy véleményét kér a kamarától, vajon a Rosenberger és társai cégnek az a ténykedése, hogy a tojást 16-18 fillérért vásárolta, nem volt-e árdrágító hatással Arad piacára.

— Népfelkelők pótszemléje Aradon. A B) osztályú népfelkelők pótszemléjét ma folytatták. Ma a herminchárom éves és az idősebb B) osztályúak kerültek a sorozó bizottság elé. A mai szemléen többet között a következők váltak alkalmassá: Bonvádi Tóth, László Lipót dr., Kócs Sándor irodalmi, Bálint Sándor magántisztviselő, Maróczy József dr. novád, Eisner Ernő magántisztviselő, Kardos Béla fogtechnikus, Guj Viktor banktisztviselő.

— Halálozás. Schill Nanetta 45 éves korában hosszú szenvedés után november 24-én reggel 7 órakor elhunyt. Temetése 26-án d. e. 10 órakor lesz az aradi izraelita halottasházban.

— Előadás a háborúból. Az újmikolai állami elemi iskola tíz ismeretterjesztő előadást tart a tél folyamán feladatok számára, melyből az első sorozatot „A háború” cím alatt Raskó László kir. székfoglalóval az újmikolai Király Mozdó színház termében nagy számú közönség előtt 21-én délután 4 órakor tartotta meg. A mindvégig igen érdekes és élénk tanulmányos előadást a közönség figyelmesen hallgatta s az előadót szíves közreműködésért meleg óvációban részesítette. A következő előadások az állami iskola teremben fognak megtartatni.

— A „Tetemrehívás” az Apollóban. (A pénteki irodalmi est.) A Proja magyar film-gyár komoly irodalmi feladatra vállalkozott, amikor elhatározta, hogy Arany János örökbe-született remekműveit feldolgozza a kinematográfia számára. A ciklust, mint már említettük, Arany János egyik lezserebb s legmélyebb ér-zésű balladájával, a „Tetemrehívás”-sal nyitotta meg. A fővárosban nem régebben volt Arany János klasszikus művének filmbemutatója s Budapest népének minden rétegében a legnagyobb tetszést és elragadtatást váltotta ki az irodalmi film, amely nemcsak irodalmi és művészeti szempontból emelkedik ki a külföldi filmek közül, hanem lebilincselő tárgyánál fogva is felvesszi a versnyit. A Tetemrehívás első vidéki premierjét pénteken tartja meg az Apolló-színház, amely az egész ciklust lekö-tötte a maga számára. Az előre lefoglalt je-gyekből következte a magyar irodalmi film itt is nagy érdeklődés mellett kerül bemuta-tásra. Az Apolló-színház igazgatósága ezúton közli, hogy az előadások pontosan 5, 7 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatódások.

— Az aradi polgári jótékony egyesület adománya. Arad közönsége meleg szeretettel magáévá tette Aradtalva felépítésének eszmé-jét. Egyesek és testületek, anyagi erejükhöz mérten, adóznak a valóban nemes célra. Az aradi polgári jótékony egyesület, amely öti-zedek óta letápolja Nádor-utcai menházában és azon kívül Arad elszerezett polgárait, az alkalommal is követhető példát adott. Néhaj elnöke Sári Domokos nevének az új köz-ségben való megörökítése céljából 600 koronát ajánlott fel a polgármesternek. A gyűjtés az egész város területén folyik. Hiszünk, hogy az eredmény kielégítő lesz. Adakozzunk Arad-falvára!

— Az új pozsonyi fővármegye. A bi-vatalos lap mai száma közli, hogy a király er-dődi gróf Pálffy Gyulának, Vöröskő örökös váruának és Pozsony vármegye örökös főis-pánjának, mint a gróf Pálffy-család legidősebb férfi tagjának és a Pozsony vármegyében ke-belezett vármegyei szenioratus jelenlegi törvényes birtokosának a pozsonyi grófi és örökös fővármegyei címet az azzal összekötött jogokkal adományozta.

— Orvosi hír. Bőrgyógyász urológus szak-orvos rendel Deák Ferenc-utca 40. sz. a. d. u. 2-3-ig. 4608

— Naponta érkeznek újdonságok a Fischer nagyruházába a Szabadságtéren. Gyermekek kocsik és gyermek székek, órák, választékok. Már készült a karácsonyi tárlat, mely december hó 1-én nyílik meg. Minden-kinek ajánljuk, mint legjobb bevásárlási for-rást a Fischer Nagy Ruházata a Szabadságtéren. 227

— Legújabb divatlapok Kerpelnél. 193

Kunitzer — Pilátus előtt.

(A legvidámabb magyar ügyvéd utolsó körlovasa.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 25

Megirtuk néhány nap előtt, hogy Kunitzer Károly dr. budapesti ügyvéd, aki tréfás és kagagtató szövegi stílusában mázsás gorombaságokat szokott kollégái fejéhez vágdosni, az ügyvédi kamara fegyelmi választmányára hat hónapra felfüggesztette az ügyvédség gyakor-lásától, mert úgy találta, hogy Kunitzer esz-pár „körlovasában” (így nevezi körleveleit Kunitzer) az ügyvédi kar tekintélye ellen vétett. Termá-szatos, hogy ez a komoly tárgyalás is humo-rusan folyt le, mert Kunitzer különleges stí-lusából semilyen bírásg elötte nem enged.

A tárgyalást megelőzőleg Kunitzer mes-ter körlovasat szerkesztett, amelyben még il-lusztrációit is rajzoltatott. A rajz Munkácsi Mihály Krisztus Pilátus előtt-je után készült. Pilátusként Papp József dr., a budapesti ügy-védi kamara elnöke ült a székekben és a lépcsőkön Baras Marcell dr. kamarai ügyész arcvá-ál a sződő főpap, hogy bevádolja az árta-lan Kunitzert, aki összekötött kézzel hűtőház kö-n-tőben járul a kivincsiak elé. Ismert pesti ügyvédek sorakoznak a képen bibliai kön-tőekben, természetesen Váczonyi Vilmos is közöttük.

Az Invitatio című körlovasban azután így hívta meg a kamarai tárgyalásra az érdeklő-dőket Kunitzer:

Invitatio.

— A qualitativ numerus claususét előző nyilatkozataimért a budapesti ügyvédi kamar-választmányra, mint fegyelmi bíróságra Mond-igazat és betörök a fejed Corpus juris hely felhívásával vád alá helyeztem és a Jogállat per nyilvános szóbeli tárgyalására határra-ru 1915. évi november 19-ik napjának délutáni 4 óráját tűztem ki. Kérlek légy kegyes és jelen meg a jogállat per szóbeli tárgyalására, hogy megismerd lovag Dr. Marcellus Petronius ar-biter elegantiarum ügyései teendőket vágs General pótermachert, felmentve a nélkülöz-hetlenség felhívásával a hadseregszállítók ré-szére, ki védené, a Papirbakancsos és Fi-szegedi bejegyzett céget százezer kronos ellen-ében sem tudta kihuzni a horaiszegből.

A vád ellenem az, hogy én, ki az ügyvédség nivójának emelése céljából a qualitativ numerus clausus megvalósítását tűztem ki elő-célul, magaviseletem által az ügyvédi kar t-kintélyét és becsületét sértettem meg és ezáltal tiszteletre és bizalomra méltatlanná váltam, elkövetve azáltal, hogy a jogfogvaszó közön-ség érdekében rámuattam azokra a joghar-mokra, jogmarhákra és jogállatokra, kik tudá-dolmányban még Ázsiában vannak a a tovább-képzésről abszolút tudatlanságuk érsztében még hallani sem akarnak, pedig diplomájuk már rég elévült és emellett oly stupidak és kretének, hogyha a fölük mellett meggyújtják a gyufát, a butaságtól felrobban a fejük.

A vád ellenem az, hogy én, ki az ügyvédség nivójának emelése céljából a qualitativ nu-merus clausus megvalósítását tűztem ki elő-

célul, magaviseletem által az ügyvédi kar tekintélyét és becsületét sértettem meg és ezáltal tisztelgésre és bizalomra méltatlanná váltam, elkövetve azért, hogy a jogfogyasztó közönség érdekében rámutattam azokra a jogbarmokra, jogmarhákra és jogállatokra, kik a fórumon csak per procura jelennek meg és ha esetleg személyesen jelennének meg, úgy félvállásra utasíthatnának, mert nálunk az 1898. évben 18. sorozat alatt az országos törvénytarba beiktatott sőt sőt sőt eljárásról szóló törvény nem lépett életbe, de az ügyvéd a pert első itélőbirója félrehívásával a leglehetősebb perak vitelére vállalkoznak busás honoráriumok ellenében, mert be tudják maszlagnolni a klient a el tudják vele hitetni, hogy nagy összeköttetések révén a kulisszák mögött nyerik meg a pert.

A vád ellenem az, hogy én, ki az ügyvédség nivójának emelése céljából a qualitativ numerus clausus megvalósítását tüstem ki életcélul, magaviseletem által az ügyvédi kar tekintélyét és becsületét sértettem meg és ezáltal tisztelgésre és bizalomra méltatlanná váltam, elkövetve azért, hogy a jogfogyasztó közönség érdekében rámutattam azokra a jogbarmokra, jogmarhákra és jogállatokra, kik fondorlatosan tévedésbe esnek a jogkereső közönséget és elhitetik velük, hogy értik a szakot, pedig ignoránsok, stossolják és letagadják a jogot a az ügyvédséget oly mesterségnek tekintik, melyhez a bíró a Jura novit curia felhívásával hivatalból szolgáltatja a jogot, mert ők nem ügyvédek, hanem Bauer Gábor dr. köz- és váltó ügynök félrehívásával közönséges ügynők, kik csak azért fizetik az ügyvéd(ipar)kamara illetéket, hogy közvetítési díjakat ügyvédi költségjegyzékbe burkolva, igényelbessék. A támadások miatt nem sajnálom ügyvédek lenni, de a támadások anyaga miatt igen. Nem a támadókat kell bepanaszolni, hanem a támadásokat kell megszüntetni.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Péntek, 1915. évi november 26-án:

A) Bérlet.

A) Bérlet.

A legénybúcsú.

Operetta 3 felvonásban.

Felvezető: Rudnyánszky Endre.

Rudnyánszky Endre.

Kezdete este 7/8 órakor.

NYILTTÉR.*

Költözködők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József

villanyszerelési vállalkozó

Arad, Salac-utca 2. sz.

242. Telefonszám 242.

* Az esztendő alatt költségeket nem vállalunk telefon-szolg.

APOLLO

SZÍNHÁZ.

November 26., 27., 28-án,
pénteken, szombaton és
vasárnap

A magyar kinematographia ünnepi
eseménye!

Az első „Prója” film megjelenése:

Tetemrehívás

Arany János balladája 3 részben.

Filmre alkalmazta: Némethy Gábor.

Rendezte: Garas Márton.

Főszerepben: Berky Lily, Szakács
Andor és Szentgyörgyi István.

Az előadások hétfő- és szombaton 8,
7 és 9 órakor, vasárnap 3, 1/2, 5,
6, 1/2, 8 és 9 órakor kezdődnek és

nem folytatolagosak.

Cognac,
Likörök,
Szilvórium,
Törkölypálinka,
Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkarakta,

Lloyd-palota. 850

Eladók legfinomabb

essentiát,

elsőrendű gyártmányt,

rum, törköly, szilvórium

és mindenemű

likörök

előállításához.

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor-u. 5.

670. Megyei telefon 670.

Legnagyobb fűtőanyag megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-
próbált

kettős fűtőkályhák
és kettős füstcsövekkel
érhető el.

Megállapított ugyanis, hogy ezen
kályhák és füstcsövek használatá-
nál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős füstcsövek állandóan rak-
táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 8 korona.
3. sz. 9 korona. 6. sz. 20 korona.
Egyedül 1121

Hönig Ottó

M. kir. szabadalmazott
szivattyú készítőnél

Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó urnak, Arad.

A kettős „Patent” fűtőcső igen
jó, mert kevés fával sok meleget
ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisz-
tettel Kékényesy József.

Patent kutszivattyúk.

Patent borszivattyúk.

Patent tűzfecskendők.

PAFF varrógépek

műhímezésre és ipari célokra, utolérhetetlen tartósságuk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, Iró-angyal védjegyes és Columbia gramphonok, legújabb felvételű Király Ernő lemezek kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók

Arad, Szabadság-tér 5-6.

Telefon szám 96.

24346-1915.

Hirdetmény.

Több ízben előfordult, hogy a katonai kórházakból és lögyűjtőtelepekből gazdáknak és birtokosoknak kiadott kancák a cs. és kir. hadseregnek illetve m. kir. honvédségnek leromlott, hadi szolgálatra alkalmatlan állapotban adattak vissza.

Figyelemztetem mindama gazdákat és birtokosokat, kiknek a m. kir. földművelésügyi miniszterium utján vembes kancák le-ellésre, vagy pedig csikós kancák tartás végett kiadattak, hogy a 118442-914. II. A. számú rendeletben foglaltak szerint, nekik ki-ozsított kancákat egészséges, hadi szolgálatra alkalmas állapotban tartoznak a cs. és kir. hadseregnek, illetve a m. kir. honvédségnek vissza-szolgáltatni. Ellenkező esetben megfelelő kártérítés fog terhükre megállapíttatni.

Greén, főkapitány.

FIGYELEM!

Hentesárúk

„Bécsi” virstli páronként . . . — 38 fill.
„Frankfurti” virstli páronként . . — 22 .
Szafaládó . . . — 18 .
„Berlini” (Párisi) klgm.-onként . 4 60 .

valamint az összes hentesárúkat öt kilós postacsomagokban utánvét mellett szállít

BREZINA GYULA henteságyára

BUDAPEST I., Fehérvári-ut 52.

3785
Kivánatra árjegységek ingyen!!!

Jó anyák, gondos szülők

legjobban cselekszenek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss:

Hajós-féle

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.

Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.

Fagydagánatok

elmulasztására, fagy-viszketegség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin”.

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete v. barna

Hajfestő

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szővesztő-Depllor.

E kitűző, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél

Hajós Arpád

gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

URÁNIA

Pénteken és szombaton közkívánatra

AZ ALAGUT

Irta: Kellermann Bernhard.

Előadások 1/2, 3/4, 1/8 és 9 órakor kezdődnek és nem folytatólagosak.

Rendes helyárak. Kedvezmények nem érvényesek.

Hölgyközönség

szíves tudomására
hozom, hogy az

ősz és téli szöveteim megérkeztek.

Módomban áll legújabb divatlapjaim
után legizlésebb kosztümöket és
alkalmi ruhákat szolid árban elké-
szítem.

Szives megrendeléseket kérek, kitűnő tisztelettel
Varga Kálmán női szabó divatterme, Deák Ferenc-utca 39.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható.

Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

A kiadóval írt fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Névtelen színházlátogató jóakaróm.

Tanácsát elfogadom. Küldjön egy vagyonszámjegyet. Júnó. 4630

„Ibolya.”

Nagyon köszönöm, hogy megnyugtattott. Szenvedéseim mellett is boldognak érzem magam. Oh ha látná lelkemet, tudná gondolataimat? Bár viszont boldognak tudhatnám, hisz élttem egyedül vágva a reményem egyuttal, mely táplál a létező erőt ad. Az én életem felett egyedül rendelkezik. Szívvel, lélekkel mindig közelében s utolsó lehettem a régi. Kérem Istent, óvja minden bajtól s bizon bennem. Osszint sziv. üdv. Istenne legyen vele. 4624

Előkelő, független

középkorú gavallér uriember, saját lakással, nagy háztartással bíró független művelt nőnek tisztességes ismeretséget és barátságot keresi. Levelek a cím pontos megjelölésével „Otthon 4625.” alatt a kiadóhivatalba küldendők. 4625

ELLÁTÁS.

Intelligens családnál, esetleg magános nőnél jutányos árban teljes ellátást keres hivatalnok leány. Ajánlatokat „Otthon” jellegre a kiadóhivatalba kér. 4621

ALKALMAZÁST NYER.

Két ügyes detail segéd azonnali lépésre kerestetik Polak József fűszernagykereskedésében. 4626

Irodai teendőkhöz

jártas gyakornok alkalmazást nyer Elcs Armia fűszerüzletében. 4624

Hadmentes könyvelő

magyar-német levelező — listaszakmában jártas — alkalmazást nyer. Herbetstein C. Hestnagykereskedés. 4601

Gurahonosi takarékpénztár részvénytársaság, Honold (Arad-megye) keres egy teljesen szakképzett, mérlegképes könyvelőt. Az állás azonnal elöglalendő. 4590

Egy raktárnok,

két fűszerkereskedő segéd, 1 irodai tisztviselő kerestetik azonnali lépésre Ehrenfeld Ignác fűszernagykereskedésében Aradon. 4627

Egy

ügyes megbízható leány, ki a könyvelésben jártas, azonnali lépésre kerestetik. Ajánlatok Dréher szőrártár címére Mezőkövácsháza küldendők. 4611

KIADÓ LAKÁS.

2 szobás

udvari lakások Andrassy-tér 8. sz. alatt azonnala kiadók. Bővebbet a házmesternél.

Andrassy-tér 8. sz.

alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnala kiadó. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Karácsonyi fenyőfákra

kérek waggon árajánlatot. Bornstein, László Vilmos-utca (Földespalota.) 4622

Burgonya eladás.

Kitűnő imperiai burgonya kapható Klein Gábornál Arad, Simonyi-utca 18. sz. Uránálval szemben. 4628

Sárga bagaria,

lak. valamint az összes divatos betétes cipők tisztításához a legjobb szer az „Eos Cream” kapható Aradon kizárólag a Cipő Törszében. 3405

Őszi Divat Album

1000 ábrával kor. 2-40 Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

Merani oszárkörte

szőlő, többféle alma, citrom és más délgyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca, Fehér Kereszt épület. 4599

Mén.

Tiszta virágméz kapható Seesberger Mihálynál, Boros Béni-tér 20. szám. 4609

Kitűnő minőségű

TEA

1/2 kiló 6 korona.

Portea 1/2 kiló 3 korona.

Kapható

Hajós Józsefnél

Arad, Osernovits Péter-utca 25. sz.

771—7915. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a tulajdonát képező körülbelül 2 holdnyi területen termelt fűszervesszők eladása iránt folyó év december hó 6-án d. a. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzzel leteendő az ajánlati ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be a csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazda-

sági tanácsnok urnál az árlejtés megkezdéséig is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeinek 1915. évi november hó 22-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

**Szappan,
Gyertya,
Gyufa,
Gépfaggyu,
Gépolajok,
Kocsikenőcs,
Zsiradékárak
Petroleum
nagy raktára
Hubert József**

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz.

A szájrég desinficiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacilluszok előlészénél, amely különösen gyermekeknél rendkívül fontos sággal bír, mint feltűnően hatásos szer, senki sem nélkülözhető a **Formodor tabletták.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájrég desinficiálja, utólsze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejörpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Krovil” korpakenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyei háza szomszédságában.)